

5		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjologia				
Nazwa angielska:		Physiology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Małgorzata Fortuna, dr Ewa Bakońska - Pacoń				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	15	30	-	15	60	2
4	15	30	-	45	90	3
II Cel przedmiotu						
C1 – Zdobyć podstawowej wiedzy z zakresu fizjologii funkcjonowania komórki, mięśni oraz poszczególnych układów w organizmie człowieka.						
C2 – Zdobyć wiedzy na temat zastosowania testów w fizjologii wysiłku. Znaczenia rozgrzewki, zmęczenia, przetrenowania, rehydratacji oraz podstawowej wiedzy z zakresu wydolności tlenowej i beztlenowej						
C3 – Umiejętność pomiaru i oceny podstawowych parametrów krążeniowo - oddechowych						
C4 – Umiejętność interpretacji zmian adaptacyjnych podstawowych parametrów krążeniowo – oddechowych						
C5 – Umiejętność przeprowadzenia i zinterpretowania różnych wybranych prób wysiłkowych w celu oceny wydolności fizycznej oraz adaptacji układu krążenia do zmiany pozycji ciała						
C6 – Umiejętność doboru środków treningowych i przeprowadzenia treningu w celu uzyskania korzystnych zmian adaptacyjnych u pacjentów i osób zdrowych						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
EU1 – student zna podstawowe zasady fizjologicznego funkcjonowania mięśni szkieletowych oraz m. inn. układów: krążenia, oddechowego, nerwowego.						
EU2 – student potrafi zmierzyć i ocenić wartości RR, HR						
EU3 – student potrafi zmierzyć i ocenić wartości podstawowych parametrów spirometrycznych						
EU4 – student potrafi opisać zmiany adaptacyjne podstawowych parametrów krążeniowo – oddechowych w różnych rodzajach wysiłków fizycznych i różnych rodzajach treningów fizycznych						

EU5 – student zna różne próby wysiłkowe i potrafi je trafnie zastosować do oceny różnego rodzaju wydolności fizycznej oraz cech związanych z tą wydolnością. Potrafi zinterpretować wyniki prób wysiłkowych		
EU6 – student zna zmiany fizjologiczne na skutek hipokinezy w organizmie człowieka i potrafi dokonać oceny adaptacji układu krążenia do zmiany pozycji ciała		
EU7 – student potrafi ułożyć trening zdrowotny dla pacjentów z różnymi jednostkami chorobowymi czy dla osób zdrowych z uwzględnieniem pewnych ograniczeń (wiekowe, stan ciąży, położu).		
EU8 – student zna wskazania, przeciwwskazania do stosowanych treningów, oczekiwane korzyści adaptacyjne u ćwiczących w poszczególnych stosowanych treningach		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład-semester 3		Liczba godzin
Wyk1	Wprowadzenie do fizjologii mięśni szkieletowych	3
Wyk2	Fizjologiczne funkcje centralnego systemu nerwowego	3
Wyk3	Fizjologia układu krążenia	3
Wyk4	Fizjologia układu oddechowego	3
Wyk5	Fizjologia serca	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia- semester 2		Liczba godzin
Ćw1	Elektrofizjologia, fizjologia mięśni szkieletowych <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, warunki zaliczania przedmiotu • Czynność bioelektryczna komórki • Transport błonowy czynny i bierny • Pompa jonowa • Potencjał spoczynkowy, czynnościowy oraz jego geneza • Pobudliwość i jej miary • Pobudzenie przewodnictwo, przekazywanie impulsów innym komórkom • Rola synapsy i mediatorów chemicznych • Wywołanie skurczu wtórny • Zadania i rodzaje tkanki mięśniowej 	2
Ćw2	Fizjologia mięśni szkieletowych, <ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikacja włókien mięśniowych poprzecznie prążkowanych • Mikroskopowa budowa tkanki mięśniowej • Molekularny mechanizm skurczu • Energetyka skurczu mięśnia • Rodzaje skurczów mięśni poprzecznie prążkowanych • Zmęczenie i znużenie mięśnia • Charakterystyka mięśni gładkich 	2
Ćw3	Fizjologia układu nerwowego <ul style="list-style-type: none"> • Fizjologia neuronu • Podział budowa i właściwości włókien nerwowych • Odruch jako podstawowa forma działania układu nerwowego 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyka niektórych odruchów u człowieka: rogówkowy, żreniczny, ze ścięgna Achillesa, kolanowy • Odruchy bezwarunkowe, warunkowe, nawyki ruchowe • Badanie czasu odruchowego metodą Turca • Analiza łuku odruchowego • Odruchowy tonus mięśni doświadczenie Brongesta • Podział odruchów pod względem różnych kryteriów • Czynność układu piramidowego • Struktury układu pozapiramidowego i jego czynności • Podział i właściwości układu wegetatywnego <p>Czynności układu adrenergicznego i cholinergicznego</p>	
Ćw4	<p>Fizjologia narządów zmysłu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa, właściwości receptorów i ich podział • Fizjologia zmysłu wzroku • Układ optyczny oka • Fotorecepcja siatkówki • Fizjologia zmysłu słuchu i równowagi • Odbieranie bodźców akustycznych przez narząd słuchu • Mechanizm pobudzania zmysłu równowagi • Czucie powierzchowne, ból, dotyk, ciepło, zimno • Lokalizacja receptorów smaku w jamie ustnej • Lokalizacja receptorów dotyku w skórze • Dermoleksja – widzenie skórne <p>Stereognozja. Badanie czucia proprioceptywnego</p>	2
Ćw5	<p>Wydzielanie wewnętrzne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hormony i ich podział • Sposoby działania hormonów • Regulacja wydzielania hormonów na zasadzie sprzężenia zwrotnego, długie i krótkie pętle sprzężeń • Wewnątrzwydzielnicze funkcje podwzgórza, jego neurohormony, czynniki uwalniające, bądź hamujące wydzielanie hormonów • Przysadka mózgowa i jej hormony • Tarczyca, tyroksyna T4, trójjodotyronina T3, kalcytonina • Układ wyspowy trzustki: insulina i glukagon • Mechanizm glukostatyczny • Nadnercza: hormony kory nadnerczy i rdzenia nadnerczy 	2
Ćw6	<p>Fizjologia krwi, limfy i płynu mózgowo-rdzeniowego, Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krew, skład krwi i jej główne funkcje • Właściwości fizyko-chemiczne krwi • Osocze i główne funkcje jego składników • Funkcje elementów morfotycznych • Krwinki czerwone (budowa i funkcje hemoglobiny, układ grupowy krwi) • Krwinki białe (budowa, podział i funkcje, rola odpornościowa) • Budowa i funkcje trombocytów • Krzepnięcie krwi • Limfa, skład, wytwarzanie i jej rola. Płyn mózgowo-rdzeniowy, 	2

	<p>skład, wytwarzanie, funkcje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oznaczanie hematokrytu • Oznaczanie czasu krzepnięcia • Oznaczanie grup krwi 	
Ćw7	<p>Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa serca • Właściwości fizjologiczne mięśnia serca • Automatyzm serca • Rozwinięcie serca • Tętno serca • Rejestracja zmian bioelektrycznych towarzyszących pracy mięśnia serca – EKG • Osluchiwanie serca, tony serca, uderzenie koniuszkowe. Regulacja pracy serca. Tropizmy serca 	2
Ćw8	<p>Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcje układu krążenia • Fizjologia naczyń krwionośnych • Ciśnienie krwi i tętno, regulacja, pomiar 	2
Ćw9	<p>Układ oddechowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomiar pojemności płuc (spirometria i spirografia) • Pomiar wentylacji płuc i rytmu oddechowego • Oddychanie zewnętrzne i wewnętrzne • Mechanizm wdechu i wydechu • Całkowita i życiowa pojemność płuc • Dyfuzja gazów i wymiana gazowa. Transport gazów oddechowych 	2
Ćw10	<p>Metabolizm</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przemiana energii • Przemiana materii • Bilans energetyczny (dodatni, wyrównany, ujemny) • Metabolizm (katabolizm i anabolizm) • Kontrola i ocena metabolizmu • Czynniki wpływające na szybkość przemiany materii. Wydajność pracy mięśniowej, współczynnik pracy użytecznej 	2
Ćw11	<p>Układ trawienny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procesy fizjologiczne układu trawienia • Trawienie wchłanianie • Funkcje wątroby i trzustki 	2
Ćw12	<p>Gospodarka wodno-elektrolitowa</p> <p>Procesy fizjologiczne związane z rozmieszczeniem wody w organizmie – regulacja</p> <p>- funkcja nerek</p>	2
Ćw13	<p>Układ rozrodczy</p> <p>- Ontogeneza</p> <p>- Hormony płciowe.</p>	2
Ćw14/15	Znaczenie hormonów w wysiłku fizycznym.	2
Ćw15	Ćwiczenie zaliczeniowe. Uzyskanie oceny semestralnej	2

Suma godzin:		30
Forma zajęć: Wykład-semestr 4		Liczba godzin
Wyk1	Testy stosowane w fizjologii wysiłku.	3
Wyk2	Fizjologia bólu.	3
Wyk3	Trening zdrowotny u osób otyłych.	3
Wyk4	Trening zdrowotny prowadzony u osób zdrowych w celu utrzymania dobrej wydolności fizycznej.	3
Wyk5	Możliwości oceny wydolności fizycznej u pacjentów i osób zdrowych.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia- semestr 3		Liczba godzin
Ćw1	<p>Fizjologiczne podłoże wydolności fizycznej i tolerancji wysiłku Wprowadzenie do zajęć w semestrze 3</p> <p>Klasyfikacja wysiłków fizycznych. Sprawność zaopatrzenia w tlen podczas wysiłków fizycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> Podstawy klasyfikacji wysiłków fizycznych <ul style="list-style-type: none"> Pobór tlenu podczas wysiłków fizycznych. Równowaga czynnościowa, deficyt oraz dług tlenowego. Czynniki decydujące o sprawności zaopatrzenia mięśni w tlen: VM, pojemność dyfuzyjna płuc, Q oraz potencjał metaboliczny mięśni. Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> Ocena wybranych wskaźników czynności układu krążenia i oddychania (HR, MV, VO₂) podczas wysiłku wykonywanego w stanie równowagi czynnościowej <p>Wyznaczanie wielkości długu tlenowego po zakończeniu wysiłku submaksymalnego.</p>	2
Ćw2	<p>Zastosowanie prób w ocenie sprawności układu krążenia oraz oddychania. Wybrane czynniki modyfikujące wysiłkowe zmiany czynności układu krążenia i oddychania.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zastosowanie prób wysiłkowych w ocenie sprawności układu krążenia i oddychania Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> Porównanie zmian HR, VM oraz VO₂ podczas wysiłków wykonywanych kończynami górnymi lub dolnymi Próba Martinetta, test Harwardzki, próba Ruffiera <p>Wpływ wielkości zaangażowanych podczas pracy grup mięśniowych oraz pozycji ciała na wysiłkowe reakcje układu krążenia i oddychania</p>	2
Ćw3	<p>Wysiłki statyczne, siłowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Reakcje układu krążenia na wysiłki statyczne, siłowe. Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> Porównanie zmian HR, RR podczas wysiłków lokalnych i 	2

	<p>globalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> -Wywołanie pracy w warunkach Valsalwy, obserwacja paradoksu Lindharda 	
Ćw4	<p>Energetyka różnych wysiłków fizycznych i ich metabolizm. Zmęczenie jako fizjologiczne następstwa wysiłku fizycznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetyka wysiłków fizycznych • Przemiana materii i energii w warunkach obciążenia fizycznego • Udział hormonów oraz układu nerwowego w kontroli metabolizmu wysiłkowego • Koszt energetyczny różnych form aktywności fizycznej <p>Rola wysiłków w utrzymaniu prawidłowego bilansu energetycznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologiczna rola zmęczenia • Przyczyny, rodzaje i fizjologiczne objawy przetrenowania <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rejestracja krzywej zmęczenia podczas wysiłku cykloergometrycznego wykonanego kończynami dolnymi 	2
Ćw5	<p>Fizjologiczna charakterystyka procesów wypoczynku. Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłkowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje i znaczenie wypoczynku • Metabolizm powysiłkowy • Przebieg restytucji układu krążenia i oddechowego • Spłata długu tlenowego • Czynniki wspomagające likwidację zmian zmęczeniowych <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Badanie zmian wskaźników hemodynamicznych w okresie restytucji 	2
Ćw6	<p>Reakcja układu krążenia i oddychania na wysiłki fizyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany adaptacyjne w czynności układu krążenia podczas wysiłków fizycznych w zależności od intensywności, czasu trwania i rodzaju wysiłku fizycznego (HR, SV, Q, RR, obwodowy przepływ krwi) • Mechanizmy i znaczenie wysiłkowych zmian adaptacyjnych w układzie krążenia. • Wysiłkowe zmiany w czynności układu oddechowego (VM, pojemność dyfuzyjna) podczas wysiłków fizycznych i ich przyczyny. <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Badanie zależności pomiędzy HR, RR, VM, VO₂, a intensywnością wykonywanego wysiłku dynamicznego. -Określanie wzorca oddechowego podczas wysiłków dynamicznych o różnej intensywności. 	2
Ćw7	<p>Zdolność poboru tlenu przez organizm jako miara wydolności fizycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metody oceny maksymalnego poboru tlenu (pułapu tlenowego) oraz czynniki go determinujące. • PWC 170,150, 130, jako wskaźnik wydolności ogólnej <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Test PWC 170 	2

	<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczanie wielkości pułapu tlenowego metodą Astrand – Ryhming <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyznaczanie wielkości pułapu tlenowego test Astranda 	
Ćw8	<p>Trening fizyczny jako proces doskonalenia wydolności fizycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> Trening fizyczny jako proces adaptacji fizjologicznej. Pojęcie superkompensacji Zmiany treningowe w układzie ruchu Wpływ treningu na sprawność zaopatrywania ustroju w tlen rehydratacja <p>Oddziaływanie treningu na sprawność układów regulacyjnych.</p> <p>Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłkowa. Wydolność fizyczna a wiek i płeć człowieka.</p>	2
Ćw9	<p>Próg przemian anaerobowych jako wskaźnik efektywności treningu wytrzymałościowego.</p> <p>Znaczenie systematycznej aktywności fizycznej w zapobieganiu niektórym zaburzeniom metabolicznym oraz chorobom układu krążenia.</p> <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Test Conconiego 	2
Ćw10	<p>Ocena wydolności beztlenowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> Znaczenie rozgrzewki <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Test Wingate; 	2
Ćw11	<p>Fizjologia bezczynności ruchowej</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmiany w czynności układu krążenia, oddychania, w składzie krwi i gospodarce wodno – elektrolitowej podczas unieruchomienia. Nietolerancja ortostatyczna. Upośledzenie tolerancji glukozy, zmiany hormonalne towarzyszące bezczynności ruchowej. Wpływ unieruchomienia na mięśnie szkieletowe oraz układ kostno – stawowy Przeciwdziałanie zmianom atroficznym w uszkodzonych mięśniach. <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Próba Cramptona 	2
Ćw12	<p>Wprowadzenie do tematyki trening zdrowotny w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>Trening zdrowotny u osób starszych</p>	2
Ćw13	<p>Trening zdrowotny u pacjentów z astmą oskrzelową</p> <p>Trening zdrowotny u kobiet w ciąży i połogu</p> <p>Trening zdrowotny u pacjentów z osteoporozą</p>	2
Ćw14	<p>Trening zdrowotny u pacjentów z cukrzycą</p> <p>Trening zdrowotny u pacjentów z bolesnością kręgosłupa</p>	2

	Trening zdrowotny u pacjentów po zawale serca	
Ćw15	Trening zdrowotny u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym krwi Trening zdrowotny u pacjentów po udarze mózgu Trening zdrowotny u pacjentów z chorobą wieńcową Repetitorium. Ćwiczenie zaliczeniowe – uzyskanie oceny semestralnej.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Wykresy, podręczniki, wydruki badań, plansze	
2.	Foliogramy, przeźrocza, filmy dydaktyczne, prezentacje multimedialne, laboratorium multimedialne	
3.	Ciśnieniomierze, sport-testery, spirometr, młoteczki neurologiczne, waga pomiarowa do oceny składu ciała, cykloergometry, hantle, skrzynia do prób wysiłkowych typu step-test, metronom.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta zespołową (EK2-EK8)	
2.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej (EK2-EK6)	
3.	Metoda podająca (EK1-EK8)	
4.	Samodzielna, ukierunkowana praca studenta z wykorzystaniem dostępnej literatury (EK7-EK8)	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi (EK2-EK7)	
6.	Metody i analizy przypadków (EK2-EK5)	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia pisemne z każdej jednostki ćwiczeniowej	
F2	Realizacja prób wysiłkowych i ich interpretacja na podstawie uzyskanych wyników (na ćwiczeniach w semestrze 4)	
F3	Przedstawienie przykładowych treści treningu zdrowotnego (w semestrze 4 na ćw. 12-15)	
P1	Odpowiedzi pisemne na przekrojowe pytania z ćwiczeń i wykładów z sem.3 oraz z ćwiczeń i wykładów z sem.4	
P2	Test zamknięty wyboru z materiału j.w.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		90
Przygotowanie się do zajęć		30
Przygotowanie się do egzaminu		30
SUMA		150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		5

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. J. Chmura Rozgrzewka. Podstawy fizjologiczne i zastosowanie praktyczne. PZWL 2014
2. U. Parnicka, F. Parnicki Aktywny senior Teoria i praktyka PWSZ Zamość 2014
3. E. Straburzyńska-Migaj Testy spiroergometryczne w praktyce klinicznej PZWL 2010
4. M. Fortuna *Podstawy kształtowania i kontroli zdolności wysiłkowej tlenowej i beztlenowej*, KK 2008
5. W. F. Ganong *Fizjologia*, PZWL 2007
6. K. Gieremek, L. Dec *Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna*, AWF Katowice 2007
7. J. Górski *Fizjologia człowieka*, PZWL 2010
8. A. Jaskólski *Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka*, AWF Wrocław 2009
9. S. Konturek *Fizjologia człowieka*, wyd. U. J. Kraków 2013

Literatura uzupełniająca:

1. J. Górski *Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego* PZWL Warszawa 2011
2. J. Jaworek *Podstawy fizjologii medycznej* Medycyna Praktyczna Kraków 2012
3. A. Marchewka, Z. Dąbrowski, J. A. Żołądź *Fizjologia starzenia się profilaktyka i rehabilitacja*, PWN Warszawa 2012
4. A. Ronikier *Fizjologia wysiłku w sporcie, fizjoterapii i rekreacji*, COS Warszawa 2008
5. M. Tafil-Klawe, J. Klawe *Wykłady z fizjologii człowieka* PZWL Warszawa 2017
6. M. Zatoń, A. Jastrzębska *Testy fizjologiczne w ocenie wydolności fizycznej*, PWN Warszawa 2010
7. W. Traczyk, A. Trzebski *Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej*, PZWL Warszawa 2015

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_K01	C1	Sem.III Ćw. 1-13, W. 1-5 Sem.IV W.2	1,2	1, 2, 3	F1, P1,P2
EK2	K_U03, K_U05	C2	Sem.III Ćw. 7-8 Sem.IV Ćw. 1-11	1,2,3	1, 2, 3	F1, F2, P1, P2
EK3	K_U03, K_U18	C3	Sem. III Ćw. 9	1,2,3	1, 2, 5, 6	F1, F2, P1, P2

EK4	K_W06, K_U02, K_U03, K_U18, K_K03	C2, C3, C4	Sem. IV Ćw.1-15, W.3-5	1,2,3	3, 4, 5, 6	F1, F2, P1, P2
EK5	K_W08, K_U05, K_U18, K_U19.	C2, C4	Sem. IV Ćw.1-11 W. 1	1,2,3	2, 4, 5	F1, F2, P1, P2
EK6	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09, K_K10, K_K12.	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 11	1,2	1, 2, 3, 4,	F1, F2, F3, P1, P2
EK7	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09, K_K10, K_K12.	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 12-15, W.3-5	1,2	2, 5, 6	F1, F2, F3, P1, P2
EK8	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09, K_K10,	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 1-15, W.3-5	1,2	1, 2, 3, 4	F1, F2, F3, P1, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA**Sposób oceny projektu pisemnego**

W przypadku oceny projektu pisemnego uwzględnia się podstawowe kryteria:

1. Zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
2. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
3. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną 1-2 pkt,,
4. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
5. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo 1 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1 pkt,
3. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1 pkt,

Ilość uzyskanych punktów:

3 pkt – ocena - bardzo dobry,

2,75 pkt – ocena – dobry plus,

2,25 – 2,5 pkt – ocena – dobry,

2 pkt – ocena – dostateczny plus,

1,5-1,75 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

